EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 10 28
COM(2021) 656 final

2021/0340 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų IV ir V priedai

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2021) 379 final} - {SWD(2021) 299 final} - {SWD(2021) 300 final} -
{SWD(2021) 301 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1021[1] dėl patvariųjų organinių teršalų (toliau – POT reglamentas) įgyvendinami Sąjungos įsipareigojimai pagal Stokholmo konvenciją dėl patvariųjų organinių teršalų (toliau – Stokholmo konvencija), patvirtintą Tarybos sprendimu 2006/507/EB[2], ir pagal 1979 m. Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolą dėl patvariųjų organinių teršalų (toliau – POT protokolas), patvirtintą Tarybos sprendimu 2004/259/EB[3].

Pirminis pasiūlymo tikslas – į jo taikymo sritį patenkančių cheminių medžiagų atžvilgiu įgyvendinti ES **tarptautinius įsipareigojimus pagal Stokholmo konvenciją**, konkrečiau – pagal POT reglamentą tenkančius tarptautinius įsipareigojimus. Todėl pagrindinis pasiūlymo tikslas – **apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką** nuo neigiamo POT keliamo poveikio ir panaikinti arba kuo labiau sumažinti POT išsiskyrimą iš atliekų. Atsižvelgiant į tai, bendrieji šios iniciatyvos tikslai taip pat yra užtikrinti, kiek tai įmanoma, **optimalią pusiausvyrą su Europos žaliojo kurso užmojais**: užtikrinti **netoksiškų medžiagų ciklus**, didinti **perdirbimą ir žiediškumą** bei **mažinti išmetamą ŠESD kiekį**.

POT sukeltos problemos yra susijusios su jiems **būdingomis fizinėmis ir cheminėmis savybėmis**, su tuo, kaip ir kur jie buvo naudojami, ir su jų laipsniško išleidimo neigiamu poveikiu žmonių sveikatai, ekosistemoms ir jų teikiamoms paslaugoms. Vienaip ar kitaip pripažįstama, kad visi POT turi neigiamą, paprastai ilgalaikį poveikį gyviems organizmams. Aplinkoje ir mūsų kūne jos išlieka labai ilgai ir gali būti pernešamos beveik į bet kurią atokią pasaulio vietą, toli nuo vietos, kurioje buvo pagamintos ar naudojamos.

Konkrečiau, šios iniciatyvos tikslas – **atnaujinti POT reglamento IV ir V prieduose nustatytas tam tikrų cheminių medžiagų ir jų grupių koncentracijos ribas**, pagal kurias nustatoma, kaip tvarkomos atliekos, kuriose yra POT, visų pirma, ar jos gali būti perdirbamos, ar turėtų būti sunaikintos ar negrįžtamai transformuotos. Šiuo atnaujinimu reglamento IV ir V priedai suderinami su Stokholmo konvencija ir POT reglamento I priedu, suvienodinant cheminių medžiagų sąrašus ir įraukiant atitinkamų cheminių medžiagų koncentracijos ribines vertes. Taip pat kai kurių cheminių medžiagų, kurios jau įtrauktos į sąrašą, ribinės vertės suderinamos su mokslo ir technikos pažanga.

POT turinčių atliekų tvarkymas, įskaitant jų perdirbimą, kai tai įmanoma, turėtų būti vykdomas **aplinkai saugiu būdu**, darant kuo mažesnį poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai. Gautos antrinės medžiagos **visada turėtų būti galimos naudoti saugiai**, tinkamos pagal paskirtį ir, kiek įmanoma, **be nuodingųjų cheminių medžiagų**. Atnaujinus reglamentą taip pat turėtų būti sumažintas nuodingųjų cheminių medžiagų išleidimo į aplinką mastas ir taip mažinant jų poveikį aplinkai ir sveikatai prisidedama prie nulinės taršos tikslo. Kad būtų

---

1 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų (nauja redakcija) (OL L 169, 2019 6 25, p. 45).

2 2004 m. spalio 14 d. Tarybos sprendimas 2006/507/EB dėl Stokholmo konvencijos dėl patvariųjų organinių teršalų sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 209, 2006 7 31, p. 1).

3 2004 m. vasario 19 d. Tarybos sprendimas 2004/259/EB dėl 1979 m. Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolo dėl patvarių organinių teršalų sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 81, 2004 3 19, p. 35).

pasiektas šis tikslas, turi būti prieinamos tinkamos pažangios **atliekų rūšiavimo ir nuodingųjų medžiagų pašalinimo iš jų technologijos**.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Dabartinės patvariųjų organinių teršalų tvarkymo Sąjungos taisyklės nustatytos POT reglamente. Be to, Sąjungos įsipareigojimai, susiję su patvariųjų organinių teršalų eksportu, įgyvendinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 649/2012[4].

Pasiūlymu iš dalies keičiami POT reglamento IV ir V priedai, įgyvendinami Sąjungos įsipareigojimai pagal Stokholmo konvenciją ir POT protokolą; jis dera su Bazelio konvencija dėl pavojingų ir kitokių atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei tvarkymo. Į pasiūlymo taikymo sritį patenkančių cheminių medžiagų atžvilgiu juo įgyvendinamas Bazelio konvencijos šalių įsipareigojimas užtikrinti pavojingų ir kitų atliekų **tvarkymą aplinkai saugiu būdu**. POT reglamento IV priede nustatytomis vertėmis Sąjungos lygmeniu įgyvendinama sąvoka „mažo POT kiekio vertės“, kurios Bazelio konvencijos Bendrosiose techninėse atliekų, kurias sudaro patvarieji organiniai teršalai, kuriose jų yra arba kurios jais užterštos, tvarkymo aplinkai saugiu būdu gairėse nurodomos kaip neprivalomos vertės.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas atitinka Cheminių medžiagų strategijoje tvarumui užtikrinti[5] nustatytą tikslą naudoti kuo mažiau cheminių medžiagų, darančių lėtinį poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai (viena susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų rūšis), jei įmanoma, jas pakeisti, ir laipsniškai atsisakyti kenksmingiausių cheminių medžiagų naudojimo neesminėms visuomenėms reikmėms, visų pirma vartojimo prekėse.

Be to, pasiūlymas dera su Europos žaliajame kurse[6] nustatytais tikslais iki 2050 m. **neutralizuoti poveikį klimatui** Europoje ir įgyvendinti naują Žiedinės ekonomikos veiksmų planą[7], kuriuo būtų skatinama formuoti neutralaus poveikio klimatui ir žiedinių produktų pirmaujančias rinkas ES ir už jos ribų. Pasiūlymas taip pat atitinka Komunikatą dėl **Nulinės taršos veiksmų plano**[8], kuriame ES nustatė 2050 m. nulinės taršos viziją, pagal kurią oro, vandens ir dirvožemio tarša sumažinama iki tokio lygio, kuris nebelaikomas kenksmingu sveikatai ir natūralioms ekosistemoms ir kuriuo neviršijami mūsų planetos pajėgumai su ja kovoti.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 192 straipsnio 1 dalimi, susijusia su aplinkos apsauga, atsižvelgiant į tai, kad priemonėmis, dėl kurių susitarta pagal

[4] 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 649/2012 dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo (OL L 201, 2012 7 27, p. 60).
[5] COM(2020) 667 *final*
[6] COM(2019) 640 *final*
[7] COM(2020) 98 *final*
[8] COM(2021) 400 *final*

Stokholmo konvenciją, daugiausia siekiama aplinkos apsaugos tikslo, t. y. pašalinti išmetamus patvariuosius organinius teršalus arba sumažinti jų kiekį.

POT reglamento 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Komisija turi **nuolat persvarstyti** IV ir V priedus ir **prireikus** teikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais iš dalies keičiami šie priedai, siekiant juos suderinti su Konvencijos arba Protokolo prieduose pateiktų **cheminių medžiagų sąrašų pakeitimais** arba **patikslinti esamus** šio reglamento priedų **įrašus** arba nuostatas siekiant juos suderinti su mokslo ir technikos pažanga.

- **Subsidiarumo principas**

Į šio pasiūlymo taikymo sritį patenkantys POT pernešami per ES vidaus sienas toli nuo jų šaltinių ir šiuo atžvilgiu pirmenybė teikiama tam, kad iš POT turinčių atliekų šie teršalai nepatektų į aplinką.

Aplinkos ir žmonių sveikatos apsauga taikant sistemą, kuria būtų užtikrinamas patikimas POT turinčių atliekų tvarkymas, gali būti veiksminga tik tuo atveju, jei bus apibrėžtos ir nustatytos ES lygmens bendros taisyklės. Todėl valstybės narės pačios vienos negali pasiekti pasiūlymo tikslų, nes siekiant užtikrinti, kad Sąjunga, kaip Stokholmo konvencijos šalis, vykdytų savo tarptautinius įsipareigojimus, reikalinga vieninga strategija.

- **Proporcingumo principas**

POT reglamentu turi būti atsižvelgiama į proporcingumą, kaip nurodyta jo 34 konstatuojamojoje dalyje. Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatytu proporcingumo principu siekiama veiksmams, kurių imasi ES institucijos, nubrėžti tam tikras ribas.

Pasiūlyme numatytos priemonės apsiriboja tuo, kas būtina jo tikslams pasiekti, ir jomis atsižvelgiama į Europos Sąjungos sutarties Protokolo Nr. 2 5 straipsnio nuostatas dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo, kuriose nurodyta, kad „teisėkūros procedūra priimamų aktų projektuose atsižvelgiama į būtinybę padaryti finansinę arba administracinę naštą, tenkančią Sąjungai, nacionalinėms vyriausybėms, regionų valdžios arba vietos savivaldos institucijoms, ūkio subjektams ir piliečiams, minimalią ir proporcingą tikslui, kurį reikia pasiekti“.

Poveikio vertinimo IV priede aprašyta ribinių verčių nustatymo metodika padeda nustatyti visiems atitinkamiems atliekų srautams taikomas realias ir pasiekiamas ribines vertes. Vertinamas siūlomų ribinių verčių techninis ir ekonominis pagrįstumas susijusiems pagrindiniams subjektams, kuriems jų reikės laikytis; kiekvienas vertinimas yra susijęs su konkrečiu atveju ir atliekamas remiantis turima informacija. Atsižvelgiama į tokius aspektus kaip susijusių suinteresuotųjų šalių skaičius, dydis ir pobūdis, jų numatomas pajėgumas padengti papildomas išlaidas ir investicijas, taip pat atliekų tvarkymo subjektų turimi apdorojimo pajėgumai.

Tinkamiausių politikos galimybių poveikio analizė apibendrinta poveikio vertinimo 8.2 skirsnyje.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pagal POT reglamento 15 straipsnio 2 dalį Komisija prireikus turi pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais iš dalies keičiami reglamento IV ir V priedai, siekiant juos suderinti su Konvencijos arba Protokolo prieduose pateiktų cheminių medžiagų

sąrašų pakeitimais arba patikslinti esamus šio reglamento priedų įrašus arba nuostatas siekiant juos suderinti su mokslo ir technikos pažanga. Todėl, kaip nurodyta 15 straipsnio 2 dalyje, ši iniciatyva įgyvendinama kaip reglamentas, kuriuo iš dalies keičiamas POT reglamentas.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

• Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas

Atsižvelgiant į ribotą ir techninį šio pasiūlymo pobūdį ir į tai, kad 2019 m. POT reglamentas išdėstytas nauja redakcija, nuspręsta, kad galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas nėra būtinas.

• Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Siekiant užtikrinti, kad suinteresuotųjų šalių nuomonės būtų tinkamai atstovaujamos ir apsvarstytos, dėl prie šio pasiūlymo pridedamo poveikio vertinimo vyko išsamios konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis. Atsižvelgiant į techninį pasiūlymo pobūdį ir jo išsamumą, šis procesas visų pirma buvo skirtas profesinių sumetimų turinčioms, akademinės visuomenės ir pramonės ir (arba) sektorių suinteresuotosioms šalims, taip pat pilietinės visuomenės atstovams, pvz., NVO, vartotojų asociacijoms ir profesinėms sąjungoms.

Įžanginio poveikio vertinimo veiksmų gairės paskelbtos 2020 m. gegužės 29 d., o konsultacijų laikotarpis baigėsi 2020 m. rugpjūčio 7 d.; atsiliepimus pateikė 51 respondentas. Išanalizavus šiuos atsakymus paaiškėjo, kad suinteresuotosios šalys skirtingai vertina, kaip spręsti POT klausimą žiedinėje ekonomikoje.

Remiantis daugeliu atsakymų, visų pirma NVO, atliekų, kuriose yra POT, perdirbimas yra nesuderinamas su saugia žiedine ekonomika. Šiuo argumentu pirmenybė teikiama POT pašalinimui iš tiekimo grandinės, o ne galimai naudai, kurią tokių produktų perdirbimas gali teikti. Pramonės atstovų atsakymai nėra vienareikšmiai ir atkreipia dėmesį į tai, kad ES politika, kuria siekiama sukurti aplinką be toksinių medžiagų ir skatinti perdirbimą, dažnai rodo prieštaringas kryptis, todėl atliekų tvarkymo subjektai atsiduria tokioje padėtyje, kai taisyklės nėra nuspėjamos ir ne visada galimos įgyvendinti. Dvi asociacijos nurodė, kad naujoms investicijoms į atliekų rūšiavimą ir nuodingųjų medžiagų pašalinimą iš jų skatinti turėtų būti teikiama didesnė viešoji parama, nes tai sudarytų sąlygas didesnio masto ir geresniam perdirbimui.

Be to, atliekant pagalbinį tyrimą buvo surengtos **tikslinės konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**, apimančios visus su poveikio vertinimu susijusius aspektus, įskaitant socialinius ir ekonominius aspektus, – buvo prašoma užpildyti elektroninį klausimyną ir vedami pokalbiai su pagrindiniams sektoriams ir organizacijoms atstovaujančiomis suinteresuotosiomis šalimis. Prie šio pasiūlymo pridedamame poveikio vertinime taip pat remiamasi informacija, susijusia su suinteresuotųjų šalių ir apskritai visuomenės nuomone apie susirūpinimą keliančias chemines medžiagas perdirbtosiose medžiagose, kuri buvo surinkta per atviras viešas konsultacijas dėl cheminių medžiagų, produktų ir atliekų teisės aktų sąveikos[9]. Per šias 2018 m. vykdytas konsultacijas buvo nagrinėjami platesnio, ne tokio techninio pobūdžio su šia priemone susiję aspektai, todėl ši

[9] COM(2018) 32

informacija jau buvo prieinama ir panaudota priemonei pagrįsti. Tų konsultacijų ataskaitos santrauka[10] paskelbta 2019 m. vasario 28 d.

Išsami informacija apie konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis ir jų rezultatus pateikta poveikio vertinimo ataskaitos 2 priede.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Siekdama pagrįsti poveikio vertinimo analizę, Komisija užsakė išorės konsultantų tyrimą *„Study to support the assessment of impacts associated with the review of limit values in waste for POPs listed in Annexes IV and V of Regulation (EU) 2019/1021“* (RPA/INERIS, 2021 m.). Vertinimas taip pat buvo grindžiamas tyrimu, atliktu siekiant pagrįsti ankstesnį POT reglamento IV ir V priedų pakeitimą, visų pirma susijusį su masiniu cheminių medžiagų ir atliekų srautu ir išdėstytą nauja Reglamento (EB) Nr. 850/2004 redakcija, – *„Study to support the review of waste related issues in Annexes IV and V of Regulation (EC) 850/2004“* („Ramboll Environment & Health GmbH“, 2019 m. sausio mėn.).

Be šių dviejų tyrimų, taip pat atsižvelgta į informaciją apie atitinkamas chemines medžiagas, pateiktą ankstesniuose tyrimuose, atliktuose siekiant pagrįsti ankstesnius POT reglamento pakeitimus:

- *„Study on waste related issues of newly listed POPs and candidate POPs“* (ESWI konsorciumas, 2011 m. balandžio mėn.).
- *„Study to facilitate the implementation of certain waste related provisions of the Regulation on Persistent Organic Pollutants (POPs)“* (BiPRO, 2005 m. rugpjūčio mėn.).

Prie poveikio vertinimo, kuriuo paremtas pasiūlymas, rengimo taip pat pridirėjo Poveikio vertinimo įvairių tarnybų iniciatyvinė grupė. Šią grupę įsteigė Aplinkos GD; nuo 2020 m. liepos mėn. iki 2021 m. birželio mėn. ji posėdžiavo keturis kartus.

- **Poveikio vertinimas**

Pasiūlymas parengtas remiantis poveikio vertinimu. Atsižvelgus į Reglamentavimo patikros valdybos 2021 m. kovo 5 d. pirmoje nuomonėje pateiktas pastabas, dėl poveikio vertinimo 2021 m. birželio 29 d. priimta teigiama nuomonė su išlygomis. Galutinėje nuomonėje valdyba paprašė pateikti daugiau informacijos apie metodiką, taikytą siūlant skirtingas POT, patenkančių į pasiūlymo taikymo sritį, ribines vertes.

Poveikio vertinime svarstytos politikos galimybės yra susijusios su IV priede nurodytoms vertėms pakeisti arba į tą priedą įtraukti siūlomomis įvairių į pasiūlymo taikymo sritį patenkančių cheminių medžiagų vertėmis. IV priedo vertės (taip pat vadinamos mažos POT koncentracijos ribomis) apibrėžtos POT reglamento 7 straipsnio 4 dalies a punkte. Jomis nustatoma POT, esančių atliekose, koncentracija, kurią pasiekus ar viršijus jos turi būti sunaikintos arba negrįžtamai transformuotos. Praktiškai tai reiškia, kad atliekos, kurių POP koncentracija yra mažesnė už šią vertę, gali būti tvarkomos kitais būdais, įskaitant perdirbimą.

Kiekvienos į pasiūlymo taikymo sritį patenkančios cheminės medžiagos atveju **1 politikos galimybe** apibūdinamas dabartinis bazinio lygio scenarijus ir pagal ją numatoma didžiausia

[10] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/summary-report-public-consultation-chemical-product-waste-legilsation.pdf

svarstoma vertė (arba nenumatoma jokios ribinės vertės, jei cheminė medžiaga dar neįtraukta sąrašą). Remiantis bazinio lygio scenarijumi, POT reglamento IV ir V prieduose nebus padaryta jokių pakeitimų. Tai reiškia, kad į atitinkamus priedus nebūtų įtrauktos neseniai į Konvenciją įtrauktos cheminės medžiagos[11]. Tas pats būtų taikoma ir cheminėms medžiagoms, kurių koncentracijos ribos jau nustatytos POT reglamente ir kurių vertes, atsižvelgiant į mokslinę ir techninę pažangą, reikėtų peržiūrėti.

Pagal **2 politikos galimybę siūlomos** vidurinės svarstomos vertės. Pagal šią galimybę siūlomi du pakeitimai: IV priede nustatyti naujas ribines vertes naujoms cheminėms medžiagoms ir tam tikrų į sąrašą įtrauktų POT ribines vertes sugriežtinti, kai tai galima pagrįsti. Pirmasis susijęs su naujai į sąrašą įtraukta chemine medžiaga PFOA, jos druskomis ir PFOA gimiringais junginiais. Dikofoliui ir pentachlorfenoliui tarpinių verčių pagal 2 galimybę nenumatyta. Likusių į šio pasiūlymo taikymo sritį patenkančių cheminių medžiagų – PBDE, HBCDD, SCCP ir dioksinų bei furanų (įskaitant dl-PCB) atveju poveikio vertinime apsvarstyta vidurinė ribinė vertė.

Pagal **3 politikos galimybę** siūlomos griežtesnės aštuonių IV priede išvardytų cheminių medžiagų ribinės vertės[12]. PBDE atveju 3 galimybė nagrinėjama kaip du variantai: pagal vieną iš jų apatinę ribinę vertę būtų galima pradėti taikyti nedelsiant, o pagal kitą – vėliau, t y. praėjus 5 metams po priemonės įsigaliojimo (tarpiniu etapu būtų įgyvendinama 2 galimybė).

Dioksinų ir furanų (PCDD/F) atveju svarstyta **4 politikos galimybė**, pagal kurią numatyta papildoma mažesnė vertė. Ši papildoma galimybė buvo numatyta siekiant apsvarstyti galimybę šioms cheminėms medžiagoms IV priede nustatyti mažesnę vertę ir įvertinti papildomą variantą – nustatyti mažesnę konkrečią ribinę vertę, kuri būtų taikoma tik neapdorotoms atliekoms, kurios tiesiai paskleidžiamos ant žemės (pvz., žemės ūkio reikmėms).

Toliau pateikiamoje lentelėje nurodytas IV priedo verčių intervalas (pagal politines galimybes) kiekvienai svarstomai cheminei medžiagai ir (arba) jų grupei:

1 ir 2 lentelės. Apsvarstytos su IV priede nurodytomis ribomis susijusios politikos galimybės

1 lentelė	**1 galimybė (bazinio lygio scenarijus[13])**	**2 galimybė**	**3 galimybė**
PFOA, jos druskos ir PFOA gimininigi junginiai (mg/kg)	-	50 PFOA ir jos druskoms; 2 000 gimininigiems junginiams	0,025 PFOA ir jos druskoms; 1 gimininigiems junginiams[#]
Dikofolis (mg/kg)	-	-	50
Pentachlorfenolis (PCP), jo druskos ir esteriai (mg/kg)	-	-	100

[11] Kaip paaiškinta poveikio vertinimo ataskaitos 3.1 skirsnyje, tai yra visiškai hipotetinė įprastinės veiklos politikos galimybė, nes toks įtraukimas į priedą yra privalomas ir jei šios cheminės medžiagos nebūtų įtrauktos į IV priedą, ES negalėtų įvykdyti savo įsipareigojimo užtikrinti POT atliekų tvarkymą aplinkai saugiu būdu.

[12] Pažymėtina, kad dioksinų tipo PCB atveju vertinime daugiausia dėmesio skiriama jų įtraukimui į dioksinų ir furanų ribinę vertę.

[13] Dabartinės pradinės vertės POT reglamento IV priede.

5 PBDE suma (mg/kg)	1 000	500	200
SCCP (mg/kg)	10 000	1 500	420
HBCDD (mg/kg)	1 000	500	100

Pastaba. PFOA, dikofolio ir PCP bazinės vertės nėra, nes tai yra naujai į sąrašą įtrauktos cheminės medžiagos.

2 lentelė	**1 galimybė (bazinio lygio scenarijus)**	**2 galimybė**	**3 galimybė**	**4 galimybė**
Dioksinai ir furanai* mg/kg	0,015	0,010	0,005[+] (0,001)	0,001[++] (0,00005)

*: taip pat vertinamas dioksinų tipo PCB įtraukimo į dioksinų ir furanų grupės vertę tinkamumas.

+/++: dioksinų ir furanų atveju 3 ir 4 galimybėmis apibrėžiama bendrai visoms atliekų tvarkymo operacijoms taikoma vertė. Kiekviena jų apima galimą variantą, pagal kurį būtų įtraukta papildoma konkreti ribinė vertė skliausteliuose, kuri būtų taikoma tik atliekas paskleidžiant ant žemės.

Įvertinus įvairių svarstytų politikos galimybių, susijusių su IV priede nurodytomis atitinkamų POT vertėmis, poveikį aplinkai, taip pat socialinį ir ekonominį poveikį, tinkamiausios galimybės paryškintos toliau pateiktoje lentelėje.

3 lentelė. *Tinkamiausia IV priede nurodytoms koncentracijos riboms taikytina galimybė (nuspalvintas laukelis)*

Cheminė medžiaga	**1 galimybė** **Bazinio lygio scenarijus**	**2 galimybė**	**3 galimybė**	**4 galimybė**
PBDE	1 000 mg/kg	500 mg/kg	Nustatoma pradinė **500 mg/kg** ribinė vertė, vėliau, **praėjus penkeriems metams nuo** pradinės ribinės vertės **taikymo pradžios**, **sumažinama iki 200 mg/kg**[14].	Netaikoma (netaikoma)
HBCDD	1 000 mg/kg	500 mg/kg	100 mg/kg	Netaikoma
PCDD/F (dioksinai ir furanai)[15]	0,015 mg TEQ/kg	0,010 mg TEQ/kg	0,005 mg TEQ/kg	0,001 mg TEQ/kg
Dioksinų tipo PCB[16]	Konkrečiai į dl-PCB neatsižvelgiama (įtraukiama į esamą bendrą 50 mg/kg PCB ribinę vertę).	Nustatoma konkreti atskira dl-PCB ribinė vertė.	dl-PCB įtraukiama į PCDD/F ribinę vertę (PCDD/F, 3 galimybė – 0,005 mg TEQ/kg)	Netaikoma

14 Arba mišinių ar gaminių atveju – iki I priede išvardytų PBDE sumos vertės, jei tuo metu ji yra didesnė.

15 3 ir 4 variantai, apimantys papildomą konkrečią mažesnę vertę, taikomą ant žemės paskleidžiamoms atliekoms, buvo apsvarstyti ir atmesti dėl jų neproporcingo poveikio ir priežasčių, susijusių su priemonės tinkamumu (kiti specialūs teisės aktai atrodo tinkamesni). Žr. poveikio vertinimo ataskaitos 5.2 skirsnį.

16 Pagal 2 ir 3 galimybes numatyta ne skaitinės vertės, o skirtingi dl-PCB ribinės vertės nustatymo metodai.

Cheminė medžiaga	1 galimybė Bazinio lygio scenarijus	2 galimybė	3 galimybė	4 galimybė
Trumposios grandinės chlorintieji alkanai (SCCP)	10 000 mg/kg	1 500 mg/kg	420 mg/kg	Netaikoma
PFOA, jos druskos ir gimininigi junginiai	Ribinės vertės nėra	50 mg/kg (PFOA ir druskos) 2 000 mg/kg (PFOA gimininigi junginiai)	**1 mg/kg PFOA ir druskoms ir 40 mg/kg PFOA gimininigiems junginiams** [Pastaba. Vietoj iš pradžių svarstytos 3 galimybės siūloma pirmiau nurodyta vertė: 0,025 mg/kg (PFOA ir druskos) 1 mg/kg (PFOA gimininigi junginiai)]	Netaikoma
Pentachlorfenolis (PCP), jo druskos ir esteriai	Ribinės vertės nėra	Netaikoma	100 mg/kg	Netaikoma
Dikofolis	Ribinės vertės nėra	Netaikoma	50 mg/kg	Netaikoma

Be pirmiau pateiktų IV priedo verčių, poveikio vertinime taip pat svarstoma viena bendra politikos galimybė, pagal kurią į reglamento V priedą numatyta įtraukti ribinę vertę toms cheminėms medžiagoms, kurias siūloma naujai įtraukti į sąrašą. Siekiant nuoseklumo, į (išvardytų) PBDE ribinę vertę siūloma įtraukti cheminę medžiagą dekaBDE. V priedo vertės nurodytos POT reglamento 7 straipsnio 4 dalies b punkte ir taip pat vadinamos didžiausiomis leistinomis POT koncentracijos ribomis.

***4 lentelė**. Siūlomos V priedo ribinės vertės*

Cheminė medžiaga	Vertė
PBDE (įskaitant dekaBDE)	10 000 mg/kg
PFOA, jos druskos ir gimininigi junginiai	50 mg/kg PFOA ir druskoms 2 000 mg/kg PFOA gimininigiems junginiams
Pentachlorfenolis (PCP)	1 000 mg/kg
Dikofolis	5 000 mg/kg

Siūlomos tinkamiausios politikos galimybės grindžiamos poveikio vertinimo ataskaitos 5.2 skirsnyje ir IV priede aprašyta metodika. Jomis atsižvelgiama į bendruosius tikslus – apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką (kaip visaapimantį tikslą), didinti antrinių žaliavų perdirbimo ir naudojimo mastą ir prisidėti prie išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo (tuo pačiu prisidedant prie ES klimato srities tikslų įgyvendinimo).

Siūlomos V priedo vertės grindžiamos metodikos taikymo rezultatais ir galiausiai – esamomis sutartomis panašių cheminių medžiagų V priedo vertėmis.

Be pirmiau išvardytų cheminių medžiagų, atliekant poveikio vertinimą buvo tiriama papildoma cheminė medžiaga – perfluoroktansulfonrūgštis (PFHxS). Pagal Stokholmo konvenciją veikiantis Patvariųjų organinių teršalų kontrolės komitetas priėmė sprendimą, kuriuo Šalių konferencijai (COP) rekomenduojama apsvarstyti galimybę PFHxS, jos druskas

ir PFHxS giminingus junginius įtraukti į Konvencijos A priedą be konkrečių išimčių. Dėl COVID-19 pandemijos sprendimas dėl šio įtraukimo, kurį iš pradžių buvo numatyta priimti 2021 m. liepos mėn., buvo atidėtas ir dabar turi būti priimtas 2022 m. birželio 6–17 d. numatytame Stokholmo konvencijos COP 10 gyvai vyksiančiame posėdyje. Atsižvelgiant į tai, kad PFHxS dar neįtrauktas į Konvencijos sąrašą, jos įtraukimas į POT reglamentą šiuo metu nesiūlomas. Jei toks įtraukimas į Konvencijos sąrašą vyksta bendro sprendimo procedūros metu, gali būti siūloma į reglamentą ją įtraukti remiantis poveikio vertinime atlikta analize.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Supaprastinimo priemonių nenustatyta, nes POT reglamentas neseniai buvo išdėstytas nauja redakcija. Iniciatyva siekiama tik nustatyti konkrečių cheminių medžiagų vertes POT reglamento IV ir V prieduose, todėl pasiūlymas grindžiamas griežtai apibrėžta teisine taikymo sritimi ir forma.

- **Pagrindinės teisės**

Netinkamas pavojingųjų cheminių medžiagų, ypač POT, tvarkymas prisideda prie bendros aplinkos taršos, o tai gali turėti didelį poveikį teisei į gyvybę, teisei į asmens neliečiamybę, teisei į tinkamas ir teisingas darbo sąlygas ir teisei į sveiką aplinką.

POT reglamentu Sąjungoje įgyvendinamos Stokholmo konvencijos ir Protokolo nuostatos. Atsižvelgiant į Rio deklaracijos dėl aplinkos ir plėtros 14 ir 15 principus, reglamente numatytos priemonės, kuriomis siekiama kuo labiau sumažinti – ir kai tik įmanoma kuo greičiau panaikinti – POT išleidimą į aplinką. Jame taip pat įtvirtintos nuostatos dėl atliekų, kurias sudaro bet kurios iš šių cheminių medžiagų, kuriose jų yra arba kurios jomis užterštos.

Pasiūlymu iš dalies keičiami POT reglamento IV ir V priedai, kad Sąjunga galėtų laikytis savo įsipareigojimų dėl cheminių medžiagų, patenkančių į pasiūlymo taikymo sritį, kuriuos Sąjunga prisiėmė pagal Stokholmo konvenciją ir Protokolą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Dėl siūlomos priemonės nenumatomas poveikis Europos Komisijos biudžetui. Todėl **finansinė teisės akto pasiūlymo pažyma nepateikiama**.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

POT reglamento, įskaitant jo nuostatas dėl atliekų, poveikio ir veiksmingumo stebėsena yra pagal reglamentą nustatytas galiojantis įsipareigojimas; todėl šiame pasiūlyme nenumatyta jokių papildomų priemonių ar mechanizmų. Reguliariai skelbiamos Komisijos parengtos apibendrinamosios ataskaitos, grindžiamos valstybių narių ataskaitomis dėl POT reglamento įgyvendinimo[17].

- **Aiškinamieji dokumentai**

Kadangi siūloma teisinė priemonė yra reglamentas, kuris tiesiogiai taikomas valstybėse narėse, aiškinamojo dokumento pateikti nereikia.

[17] https://ec.europa.eu/environment/chemicals/international_conventions/index_en.htm

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnyje numatyta iš dalies keisti Reglamento (ES) 2019/1021 IV ir V priedus.

2 straipsnyje pateikiamos nuostatos dėl priemonės įsigaliojimo.

Priede pateikiamos konkrečios nuostatos, kuriomis iš dalies keičiami Reglamento (ES) 2019/1021 IV ir V priedai.

2021/0340 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų IV ir V priedai

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[1],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę[2],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1021[3] dėl patvariųjų organinių teršalų į Sąjungos teisėje įgyvendinami įsipareigojimai, nustatyti Stokholmo konvencijoje dėl patvariųjų organinių teršalų (toliau – Konvencija), Europos bendrijos vardu patvirtintoje Tarybos sprendimu 2006/507/EB[4], ir 1979 m. Konvencijos dėl tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų protokole dėl patvariųjų organinių teršalų, Europos bendrijos vardu patvirtintame Tarybos sprendimu 2004/259/EB[5];

(2) 2015 m. gegužės 4–15 d. vykusiame septintajame Konvencijos šalių konferencijos susitikime sutarta pentachlorfenolį, jo druskas ir esterius (toliau – pentachlorfenolis) įtraukti į Konvencijos A priedą. 2019 m. balandžio 29 d. – gegužės 10 d. vykusiame devintajame Konvencijos šalių konferencijos susitikime sutarta dikofolį ir perfluoroktano rūgštį (PFOA), jos druskas ir PFOA gimininguss junginius įtraukti į Konvencijos A priedą. Atsižvelgiant į tuos Konvencijos pakeitimus ir siekiant užtikrinti, kad atliekos, kuriose yra tų cheminių medžiagų, būtų tvarkomos pagal Konvencijos nuostatas, taip pat būtina iš dalies pakeisti Reglamento (ES) 2019/1021 IV ir V priedus, į juos įtraukiant pentachlorfenolį, dikofolį ir perfluoroktano rūgštį

---

1 OL C , , p. .

2 OL C , , p. .

3 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų (nauja redakcija) (OL L 169, 2019 6 25, p. 45).

4 2004 m. spalio 14 d. Tarybos sprendimas 2006/507/EB dėl Stokholmo konvencijos dėl patvariųjų organinių teršalų sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 209, 2006 7 31, p. 1).

5 2004 m. vasario 19 d. Tarybos sprendimas 259/2004/EB dėl 1979 m. Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolo dėl patvarių organinių teršalų sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 81, 2004 3 19, p. 35).

(PFOA), jos druskas ir PFOA giminingus junginius, nurodant jų atitinkamas koncentracijos ribas;

(3) pentachlorfenolis anksčiau buvo įtrauktas į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 850/2004[6] IV ir V priedus Komisijos reglamentu (ES) 2019/636[7], IV priede nurodant 100 mg/kg vertę ir V priede nurodant 1 000 mg/kg vertę. Reglamentas (EB) Nr. 850/2004 buvo panaikintas Reglamentu (ES) 2019/1021, tačiau pentachlorfenolis netyčia į tą reglamentą buvo neįtrauktas. Todėl būtina iš dalies pakeisti Reglamento (ES) 2019/1021 IV ir V priedus, kad į juos būtų įtrauktas pentachlorfenolis;

(4) Reglamento (ES) 2019/1021 IV ir V prieduose jau nustatytos šių cheminių medžiagų ar jų grupių koncentracijos ribos: a) tetrabromdifenileterio, pentabromdifenileterio, heksabromdifenileterio, heptabromdifenileterio ir dekabromdifenileterio (išskyrus pastarąjį, kuris nėra įtrauktas į to reglamento V priedą) koncentracijų suma; b) heksabromciklododekano; c) alkanų C10–C13, chloro (trumposios grandinės chlorintųjų parafinų) (SCCP) ir d) polichlorintųjų dibenzo-para-dioksinų ir dibenzfuranų (PCDD/PCDF). Pagal Reglamento (ES) 2019/1021 15 straipsnio 2 dalį tikslinga iš dalies pakeisti IV priede nurodytas tų cheminių medžiagų koncentracijos ribas, kad jų ribinės vertės būtų suderintos su mokslo ir technikos pažanga. Siekiant nuoseklumo su Reglamento (ES) 2019/1021 IV priede pateiktu polibromintų difenileterių (PBDE) sąrašu, cheminė medžiaga dekabromdifenileteris turėtų būti pridėta prie to reglamento V priedo trečioje skiltyje išvardytų PBDE;

(5) atsižvelgiant į tai, kad 12 PCB giminingų junginių[8], vadinamų dioksinų tipo bifenilais (dl-PCB), pogrupis turi toksikologinių savybių, kurios yra labai panašios į PCDD/PCDF savybes, ir siekiant atsižvelgti į visų dioksinų tipo junginių, išvardytų Reglamente (ES) 2019/1021, bendrą poveikį, tikslinga dl-PCB įtraukti į esamą PCDD/PCDF grupės įrašą Reglamento (ES) 2019/1021 IV ir V prieduose. To reglamento V priedo 2 dalyje pateiktas toksiškumo ekvivalento faktorių verčių sąrašas taip pat turėtų būti iš dalies pakeistas, kad būtų įtrauktos atitinkamos atskirų giminingų dl-PCB junginių vertės;

(6) Reglamento (ES) 2019/1021 IV ir V prieduose siūlomos koncentracijos ribos buvo nustatytos taikant tą pačią metodiką, kuria buvo remiamasi nustatant koncentracijos ribas ankstesniuose Reglamento (EB) Nr. 850/2004 IV ir V priedų pakeitimuose. Siūlomomis koncentracijos ribomis turėtų būti pasiektas tikslas užtikrinti aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį, o tai susiję su atitinkamų cheminių medžiagų sunaikinimu ar negrįžtamu transformavimu. Nustatant tas ribas taip pat turėtų būti atsižvelgiama į platesnio masto politikos tikslą – sukurti Europos žaliuoju kursu[9] įtvirtintą neutralaus poveikio klimatui ir žiedinę ekonomiką;

(7) todėl Reglamentas (ES) 2019/1021 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

(8) tikslinga numatyti pakankamai laiko, kad bendrovės ir kompetentingos institucijos galėtų prisitaikyti prie naujų reikalavimų,

---

6 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 850/2004 dėl patvariųjų organinių teršalų ir iš dalies keičiantis Direktyvą 79/117/EEB (OL L 158, 2004 4 30, p. 7).

7 2019 m. balandžio 23 d. Komisijos reglamentas (ES) 2019/636, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 850/2004 dėl patvariųjų organinių teršalų IV ir V priedai (OL L 109, 2019 4 24, p. 6).

8 PCB-77, PCB-81, PCB-105, PCB-114, PCB-118, PCB-123, PCB-126, PCB-156, PCB-157, PCB-167, PCB-169 ir PCB 189.

9 COM(2019) 640 *final*

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) 2019/1021 IV ir V priedai iš dalies keičiami pagal šio Reglamento priedą.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas taikomas nuo [*Leidinių biuro prašoma įrašyti datą – 6 mėnesiai po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*].

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*